

NOTAT

Teknik- og Miljøforvaltningen
Miljøafdelingen

Dato Dokumentnummer

19. august 2019 2017-004180-87

Sammenfatning af vandindvindingstilladelserne til 7 af HOFORs kildepladser i Køge Kommune

Forvaltningen har udarbejdet forslag til fornyelse af eksisterende vandindvindingstilladelser til 7 af HOFORs 8 kildepladser i Køge Kommune.

I dette notat beskrives de stillede vilkår og en overordnet kort beskrivelse af kildepladserne. De 7 vandindvindingstilladelser er ligeledes vedlagt indstillingen.

Køge Rådhus
Torvet 1
4600 Køge

www.koege.dk

Tlf. 56 67 67 67

Kontakt:
Tine Spuur Stivang
Tlf. +45 56 67 24 19
Mail miljoe@koege.dk

1. Beskrivelse af vilkår:

Indvinding

Vilkårene omhandler perioden for tilladelserne samt den maksimale oppumpede vandmængde pr år. Ligeledes defineres hvilke borer, som der indvindes vand fra, og hvor stor en afsænkning af vandstanden, der maksimalt må ske. Den maksimale afsænkning defineres på baggrund af den lokale geologi samt borerens opbygning. Krav til maksimale afsænkning skal modvirke at der skabes iltede forhold i grundvandsmagasinet, da dette kan medføre u hensigtsmæssige kemiske reaktioner i form af nikkelludfældning.

Ligeledes stilles der krav om, at HOFOR følger vandstanden i grundvandsmagasinet, så en permanent faldende tendens kan vendes i tid. Kravet skal sikre, at indvindingen er i balance med grundvandsdannelsen, så indvindingen kan foregå bæredygtigt.

Anlæg

Vilkårene omhandler den tekniske indretning af borerne. Forvaltningen henstiller til at borerne fortsat skal være aflåst. Ligeledes skal ledninger over privat ejendom være tinglyst, så der er adgang til at udføre eftersyn og vedligeholdelse.

Overvågning af grundvandsressourcen

Vilkårene omhandler hvorledes vandet skal analyseres og indberettes til den nationale database, Jupiter.

At oppumpede vandmængder og vandstand i henhold til HOFORs pejleprogram, skal registreres.
Afrapportering hvert tredje år om udviklingen i vandkvalitet- og kvantitet.

Overvågning af vandløb

HOFOR skal sikre vandføring i de vandløb, som påvirkes af vandindvindingen. I VVM tilladelsen¹ er der angivet vandføringskrav, som HOFOR skal overholde i udvalgte målestationer. Dette gøres ved, at HOFOR pumper vand fra Haraldsted sø i Ringsted kommune til to udledningpunkter i Køge Å, dokumentation for opfyldelse af vandføringskrav sendes til Køge Kommune. Ligeledes udfører HOFOR faunaklasse og fiskeundersøgelser på udvalgte vandløbsstationer.

Som led i forhandlingerne med HOFOR, har HOFOR overtaget reguleringen af stemmeværket ved Kimmerslev Sø i sommerperioden. Dermed sikres vandføringen i Kimmerslev Møllebæk og med udløb i Køge Å, bidrager udledningen fra Kimmerslev Sø også til den samlede mål opfyldelse i Køge Å. Køge Kommune forsætter med at drifte udpumpningsanlægget til Slimminge Å, pga. afstanden til HOFORs kildepladser.

Beskyttelse af boringer og grundvandsressourcen

Her beskrives hvorledes HOFOR skal overholde fysiske beskyttelseszoner omkring indvindingsboringer. Det tydeliggøres at kommunen har mulighed for at træffe afgørelse om forbud eller påbud mod at benytte sprøjtemidler indenfor BNBO, som HOFOR skal handle hjem med berørte lodsejere.

2. Kort beskrivelse af kildepladserne

De 7 kildepladser indvinder vandet via hævertanlæg eller råvandsstationer med dykpumper. Hævertanlægget er den oprindelige metode, hvor vandet hentes op af boringerne ved hjælp af vakuum. Anlægget er indrettet således, at løftehøjden er tilpasset, så vandstanden ikke kan sænkes under grundvandsmagasinet, og dermed burde det ikke være muligt at blotlægge kalken med evt. nikkeludfældning til følge.

De to kildepladser (Nr. Dalby kildeplads og Slimminge kildeplads) som er renoveret indenfor de sidste 10 år, er anlagt som råvandsstationer med dykpumper.

Ved fremtidige renoveringer af HOFORs kildepladser, udføres boringerne som råvandsstationer med dykpumper. Med dykpumper kan boringerne tilgås individuelt, hvor hævertanlæggene må betragtes som et samlet hele pga. vakuum besværliggør den individuelle tingængelighed.

Der er indgået samarbejdsaftale mellem aftagerkommunerne til HOFORs regionale værker, heriblandt Køge Kommune, og HOFOR. Her er indgået en række aftaler, bl.a. at der udføres kun prøvetagning af hver 5. boring, på hævertanlæggene, men til gengæld udtages der oftere vandprøver på

---

¹ VVM-tilladelse for HOFOR Vand København A/S's regionale vandindvinding, Naturstyrelsen, april 2015

samlevandet for hele kildepladsen. Køge Kommune er fortsat tilsynsmyndighed for HOFORs vandindvinding i Køge Kommune, men det er Københavns Kommune som er tilsynsførende og dermed udfører de fysiske tilsyn af kildepladser og vandværk. Her bliver Køge Kommune altid inkluderet.

Kildepladserne er forskellige i den lokale geologi og de forskellige lokale forhold omkring kildepladserne. Ligeledes varierer indvindingsmængden og antal boring også betragteligt.

I den nordvestlige del af Køge Kommune er grundvandsressourcen som udgangspunkt, godt beskyttet pga. stor lertykkelse ovenpå grundvandsressourcen. Her er to af HOFORs kildepladser placeret, Kimmerslev kildeplads og Nr Dalby kildeplads. Vandkvaliteten er uden pesticider og nitrat. På Kimmerslev kildeplads, ses dog et højt indhold af chlorid, som vurderes at være relateret til indvindingsstrategien på kildepladsen. Indvindingen har tidligere været større på kildepladsen, med fornyelse af vandindvindingsstilladelsen kan Køge Kommune håndhæve at tilladelsesmængden overholdes. Ligeledes er der stillet vilkår om at HOFOR skal komme med afhjælpende foranstaltninger, hvis udvikling af det høje kloridindhold fortsætter.

Svenstrup kildeplads er beliggende længst mod vest, grænsende op til Ringsted Kommune. Omkring kildepladsen udgør en stor del af arealerne, beskyttet natur. Forvaltningen indgår aftale med HOFOR omkring Svenstrup kildeplads, Kimmerslev kildeplads og Slimminge kildeplads, at vandindvindingen holdes i niveau svarende til niveauet for indvinding i perioden 2005-2016 med det formål at belaste grundvandsressourcen og den våde natur, mindst muligt. Dermed nedsættes vandindvindingen i forhold til det ansøgte og de vandmængder som ligger til grund for statens VVM, som beror på referenceperiode fra 1994-2005, hvor vandindvinding var store end i perioden fra 2005-2016.

Ved Slimminge kildeplads, Almsgård kildeplads, Ravneshave kildeplads og Spanager kildeplads, er den geologiske beskyttelse ringe og her er gjort fund af flere pesticider, også over grænseværdierne. Derfor har forvaltningen henstillet til, at alle boringer på Spanager kildeplads prøvetages, så indvindingsstrategien kan udføres på et så oplyst grundlag som muligt.

HOFOR har et udvidet analyseprogram og vandkvaliteten på de enkelte kildepladser følges nøje. Ligeledes har HOFOR et stort net af pejleboringer, hvorfra vandstanden overvåges.

Samlet set vurderer forvaltningen, at med de stillede vilkår og indgåede aftaler, kan vandindvindingen fra HOFORs 7 kildepladser indgå i en bæredygtig udnyttelse af grundvandsressourcen i området.